

[Finansministeren.]

anslog de ville give ved nogenlunde uændret omsætning. Der er stort set ved disse overslag skønnet forsigtigt. Lægges alle de anførte beløb for nye afgifter og forhøjelse af gældende afgifter sammen, og føjes hertil de omtalte besparelser på statsbudgettet, nås en samlet sum på omkring 500 mill. kr. Herfra går ca. 45 mill. kr. til forhøjelse af børnetilskud samt beløb til de grupper af mindrebemidlede, som man ønsker at holde skadesløse for de foreslåede afgifter.

Tilbage bliver således ca. 450 mill. kr. Denne beregning forudsætter som sagt nogenlunde uændret omsætning af hver af de beskattede varer. Man må imidlertid gå ud fra, at omsætningen af disse varer ikke fuldtud kan opretholdes, ligesom det må antages, at omsætningen af de varer, som i forvejen er forbrugsbeskattede — øl og spiritus, tobak og chokolade for at nævne nogle af de vigtigste — kan gå noget tilbage. Hvor store forskydninger der kan blive tale om, er det meget vanskeligt at skønne over. Man kan dog i hvert fald ikke uden videre sammenlægge det lige nævnte beløb for, hvad de nye afgifter vil indbringe, med det overskud på statens drifts- og anlægsbudget på ca. 250 mill. kr., som vi i øjeblikket regner med.

Det er givet, at en finanspolitisk indsats af denne størrelse vil få ganske betydelige virkninger på hele samfundsøkonomien. Jeg skal i det følgende belyse disse virkninger nærmere, idet jeg begynder med priserne og pristallet.

Uden den foreslåede opsparingsordning ville den samlede direkte virkning på pristalsbudgettet af alle afgiftsforslag blive en udgiftsforøgelse i det lønregulerende pristal. Blev der ikke foretaget yderligere skridt, ville dette medføre, at arbejdere og tjenestemænd skulle have i hvert fald eet yderligere dyrtidstillæg fra efteråret 1955. Det er klart, at en sådan øjeblikkelig afledet lønstigning ville være imod hele tanken med disse forslag og ville medføre yderligere prisstigninger og således en stigning i omkostningsniveauet her i landet. I denne forbindelse vil jeg understrege, at det er pengelønnen — ikke reallønnen — der med den givne kronekurs, som ingen ansvarlig i dag kunne tænke sig at røre ved, er afgørende for de danske eksporterhvervs konkurrenceevne.

Regeringen kan ikke tilslutte sig den ofte fremførte kritik mod pristalsreguleringen af lønningerne. Set over en årrække foreligger der intet, der tyder på, at pristalsreguleringen af arbejdslønnen har haft nogen selvstændig betydning for lønudviklingen her i landet. Det er tværtimod velkendt, at lønnen siden krigen er steget væsentligt mere end pristallet. Pristalsreguleringens positive betydning har navnlig ligget deri, at den har muliggjort indgåelsen af 2-årige arbejdsoverenskomster, hvorigennem der i de senere år er opnået en betydelig stabilitet på arbejdsmarkedet. Man vil utvivlsomt fra alle sider være enige i, at det er af stor betydning, at denne stabilitet bevares.

Det er regeringens opfattelse, at roen på arbejdsmarkedet i høj grad beror på, at der hersker tillid til de indgåede overenskomster, og regeringen har derfor ikke kunnet acceptere den udvej simpelthen at bestemme, at de nu foreslåede afgiftsforhøjelser skulle holdes udenfor det lønregulerende pristal. Derimod har man ved forslaget om sparebeviserne og forhøjelsen af børnetilskuddene givet skatteyderne sådanne kompositioner, at pristallet ikke vil stige som følge af de foreslåede besparelser og afgiftsforhøjelser.

Den foreslåede finanspolitiske stramning vil også indebære en tendens til at formindske pengemængden i samfundet.

Der har fra flere sider været rettet bebrejdelser mod mig for det stigende overtræk i nationalbanken og særlig efter trækket på 214 mill. kr. i februar. Må jeg heroverfor blot minde om, at der altid er et stort træk i februar, og at det f. eks. for 2 år siden var endnu større. Iøvrigt forstår jeg ikke ganske denne kritik samtidig med, at man klager over de stramme kreditforhold. Forcerede staten sit obligationssalg i den nuværende situation, ville likviditeten blive endnu strammere.

Den første forudsætning for en senere lettelse i pengeforholdene må være, at vi opnår den foreslåede begrænsning i forbruget.

Det afgørende er, at der i det sidste år har været en nedadgående bevægelse i pengemængden. Det er regeringens hensigt at fortsætte med den stramme pengepolitik, indtil der er nået en forbedring i nationalbankens valutastilling. Denne forbedring vil fremkomme som det samlede resultat af